

**Orijinal Kaynak:** Deacon, William Dante. (2021). “Brief Lives: Plato (427-347 BC)”, *Philosophy Now*, Issue 142, February/March, pp. 50-4.

**Atıf Şekli:** Deacon, William Dante. (2021, Ekim 24). “Kısa ve Öz: Platon”, Çev. Esmenur Coşkun, *Sosyal Bilimler*. sosyalbilimler.org/kisa-ve-oz-platon

## Kısa ve Öz: Platon

William Dante Deacon  
Türkçesi: Esmenur Coşkun

Platon’a (gerçek ismi Aristokles, MÖ 427-347) yazılan birçok övgüde, Alfred North Whitehead’in “Avrupalı felsefi geleneğinin en genel özelliği, onun Platon’a düşülmüş bir dizi dipnottan meydana gelmesidir.” sözünü alıntılarlamak bir moda hâline gelmiştir. Fakat Platon’un bu ihtişamını yıkmak için Whitehead’in öğrencisi ve iş arkadaşı Bertrand Russell’i dinlemek yeterlidir. Russell (2012: s. 204) Atinalı hakkında “...Onu çağdaş bir İngiliz ya da Amerikalı totaliterlik savunucuymuş gibi fazla saygı duymayarak ele almayı değil, anlamayı istiyorum.”<sup>1</sup> demiştir.

Yorumlar arasındaki farklılıklar bugünkü okuyucular açısından sorun yaratmaktadır. Platon’un varlığı her zaman felsefenin her dalı için önemli olacaktır fakat eşit oranda hayranlık ve karşıtlık uyandıran bu adam kimdi ve onun hayatına bakarak kendi hayatımıza neler katabiliriz? Bu soruların cevaplarını ve duyular dünyası yerine hayatın saf ahlaki özüne odaklanan bir dizi fikri açığa çıkarmak için Platon’un eğitimini, bilgi kuramını ve politik idealizmini kısaca araştıracağız.

### Aldatıcı Bir Oyun Yazarının Portresi

Gençlik yılları ile ilgili birkaç şey biliyoruz: Takma adı ‘Platon’u profesyonel bir güreşçiye, geniş omuzları sayesinde kazanmıştır — ‘Platon’, ‘geniş’ olarak çevrilir. Gençliğinde ya siyaset ya da şiir alanında kariyer yapmıştır. Şiiri, Sokrates ile MÖ 410’da tanışınca bıraktığı söylenmektedir.

Aristokrasi sınıfından olan Platon, Sokrates ile tanışmadan önce, materyalist diyebileceğimiz bir felsefe eğitime sahipti: Thales’in astronomisi, Demokritos’un atomcu anlayışı ve Platon’un diyaloglarında daha özel bir yeri olan Herakleitos’un akış öğretisi ve Parmenides’in mantığı... Ama Sokrates’in öğrencisi olarak Platon, içinde Kinizm’in kurucusu Antisthenes ve ahlaki hedonist Aristippos’un da bulunduğu çeşitli genç

---

<sup>1</sup> Alıntı için yararlanılan kaynak için bkz: Russell, Bertrand. (2012). *Batı Felsefesi Tarihi, Cilt 1: İlkçağ Felsefesi*, Çev. Ahmet Fethi. İstanbul: Alfa Yayınları.

zihinlerin (kabul edilmelidir ki hepsi varlıklıdır) arasında bulunmuştur. Sokrates felsefeyi günlük yaşama sokarak, ahlakı tartışarak insanların fikirlerini sorgulayarak ve sofistlerin, bilge tartışmaları teşvik etmek yerine retorik sanatını yayan bilginlerin argümanlarını çürüterek ün kazanmıştır. Platon'un tüm diyaloglarında Sokrates ana karakterdir.

Antik Atina'nın sosyal ve siyasal durumu da Platon'un düşünsel gelişimini anlamak için gereklidir. Atina'nın Sparta ile yaptığı Peloponez Savaşı'ndan iki yıl önce doğmuştur ve 24 yaşına bastığı zamanlarda (MÖ 404) Atina'nın demokrasisi Sparta'nın oligarşisine yenilmiştir. Sokrates'in eski öğrencisi ve aynı zamanda Platon'un büyük amcası olan Critias'ın önderliğinde, 'Otuz Tiran' olarak bilinen Sparta yanlısı oligarşi sistemine geçilmiştir. Tiranların hüküm sürdüğü sekiz ay boyunca Atina nüfusunun yaklaşık %5'i yeni rejime karşı gelmeleri sebebiyle öldürülmüştür ve bunlardan daha fazla sayıda insan sürülmüştür. Bu rejim ile ilgili Platon *Yedinci Mektup*'ta (1997: 324e) şunları yazmıştır: "Halbuki çok geçmeden, eski düzeni adeta altın çağ imiş gibi arattıklarını açıkça gördüm."<sup>2</sup> Fakat demokrasi yeniden kurulduktan sadece dört yıl sonra, Sokrates tiran karşıtı, kolayca ikna edilen demokrasi güruhu tarafından idam edilmiştir. Taban tabana zıt trajedilerle dolu hayatı süresince ideali aramayı temsil eden Platon'u okurken işte tam olarak siyasal spektrumun iki tarafından da saldırıya uğrayan bu çifte hayal kırıklığı akılda tutulmalıdır.

Sokrates öldüğünde Platon 28 yaşındaydı. Hocasını kurtarmaya çalıştığı şüphesi yayıldığında yirmi yıl dönmek üzere Atina'dan kaçmıştır. Bu dönemde Mısır'ı ziyaret ettiği, oradaki rahip sınıfından etkilendiği, Pisagor'un Crotone'daki okulunda eğitim gördüğü, Libya'ya gittiği, matematikçi Kireneli Theodorus ile tanıştığı ve Yahudiye ve Ganj Nehri'ne gittiği söylenmektedir. MÖ 387 yılında, 40 yaşında Atina'ya dönmüş, şehrin dışında, Akademia adlı bir zeytinlikte felsefe okulu kurmuştur —Akademi sözcüğü buradan gelmektedir.

390-380 arasındaki on yıl Platon'un 'ilk dönem' diyalogları *Sokrates'in Savunması*, *Euthypron*, *Kriton*, *Kharmides*, *Kratylos*, *Küçük Hippias*, *Meneksenos*, *Ion*, *Lakhes*, *Lysis*, *Protagoras*, *Euthydemos*, *Menon*, *Gorgias*, *Şölen* ve *Phaidon*'un oluşması için büyük önem taşımaktadır. Bir sonraki on yıl ise, *Devlet*, *Phaidros*, *Parmenides* ve *Theaitetos* gibi eserlerini yazdığı en çok bilinen dönemi olan 'orta dönemi' kapsamaktadır. Altmış yaşından itibaren yedi yılını (MÖ 367-361) inançlarını pratiğe dökerek genç Siraküza Tiran'ı II. Dionysius'u filozof bir kral olması için eğitme yolundaki başarısız denemeleriyle geçirmiştir. Seyahatleri sırasında bu çocuğun babasını önceden buna benzer umut kırıcı sonuçlar hakkında uyarmıştır. Kederle, *Sofist*, *Devlet Adamı*, *Timaios*, *Kritias* ve *Yasalar* gibi son dönem eserlerini yazmak için Akademisine ve fikir krallığına geri dönmüştür.

---

<sup>2</sup> Alıntı için yararlanılan kaynak için bkz: Platon. (1997). *Mektuplar*, Çev. İrfan Şahinbaş. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Platon'un ilk diyalogları kısadır ve belli bir kalıba uymaktadır. Yapısal olarak, uzunluğu, şiirsel ara sözleri ya da karmaşıklığı fark etmeksizin, eserlerinin çoğunda baskın gelen eleştirel bir yol haritası sunmaktadır. Bu şu şekilde özetlenebilir:

1. Sokrates yanındakilerden bir ahlaki erdemi ya da başka bir popüler konsepti tanımlamasını ister. (S: "Cesaret nedir?" C: "Kaçmayıp savaşmak.")
2. Sokrates tanımın yetersiz olduğunu söyler çünkü bu tanım konseptin tüm kullanım alanlarını kapsamaz. ("Ama ne zaman kaçacağı kadar ne zaman savaşacağını bilen bir kişinin de cesaretini överiz miyiz? Dahası, bu tanım hastalığı, politikadaki ya da ayartı altındaki cesareti de kapsar mı?")
3. Sokratik yöntem (*elenchus*) (diyalektik tartışma) söz konusu konseptin asıl özelliklerine bizi yaklaştıran açık tartışmadır. (Örneğin Lakhe "Cesaret dayanıklılıktır.", Nikias "Cesaret, neden korkulup neden korkulmayacağını bilgidir." der.)
4. Son adım ise tartışmanın bir çıkmaza (*aporia*) varmasıyla sonuçlanır. Bu durum, erdemin ya da konseptin herhangi bir tanımının bulunmadığı ama tartışmacıların konseptin kullanımı ve günlük anlamı ile ilgili daha sağlam bir fikrinin olduğu bir anı düşüş noktasıdır. (Cesaret, neyden korkulacağını bilgidir ve dayanıklılıktır.) Burada katı ve net tanımlar yapmanın ne kadar zor olduğunu ve insanın; dilin ve konseptlerin değerini hafife alarak ahlaki konularda ve diğer yargılarda kendilerini nasıl yanlış bir şekilde eğitebileceğini görmekteyiz.

## Hata, Gerçek ve Doğuştan Gelen Bilgi

Platon'un öğretilerinin altında yatan ahlaklılık, bahsetmek istediğim ilk doktrinlerden biridir: 'Kimse bilerek kötülük yapmaz.' (*Gorgias*, 509d-e) Fakat, cesaret konusunda da belirttiğimiz gibi, 'iyiliğin' tam olarak kestirilememesi ortaya çeşitli yorumlar çıkarmaktadır. Örneğin Kallikles "eğer bir adam yeterince güçlüyse, tüm sınırlamalardan kurtulur, bu sınırlamaları paramparça eder ve özgürlüğünü elde eder" (*Gorgias*, 484a) diyerek Friedrich Nietzsche'nin kalbini kazanmış olurdu. Ona göre iyilik 'tutkuları geliştirmektir' (429a). Platon Kallikles'in 'iyi olan şeyin' tanımını yanlış yaptığından dolayı iyilik hakkında bilgisizce konuştuğunu savunurdu. Tutkular arzu edilebilir hatta zevk verebilir fakat tutkuları ele alan bu mantık Kallikles'in sandığının aksine tek başına 'tutkuların ahlaki olarak iyi olduğunu' göstermemektedir. Platon'a göre iyilik her zaman ruha geri döner çünkü felsefe uygulaması insan ruhunu ölümden sonra var olması için hazırlar ve eğitir. 'Güçlü olan istediğini alır' mantığı çerçevesinde adaletsizliğin kısa vadeli kazanımlarını 'adalet' ile bağdaştırmak bunu yapan insanın hayatına zarar verecek (*Gorgias*, 472e) ruhunu kirletecek, izole, şiddete meyilli ve materyalizme takıntılı bir zihniyet yaratacaktır. Bunun yerine, iyiliği ne zarar veren ne de zarara zararla karşılık veren bir hayat ile tanımlamak (*Devlet*, 335e) hem bu hayat hem de sonraki hayat için iyi bir ruh yaratacaktır. Böylece, iyiliğin net bir tanımını yapamıyorsak en azından mantık

kullanarak iyiliğin yanlış kullanımlarının önüne geçebileceğimiz görüşünü savunan Platon'un ilk doktrini ahlaki bir eğitim çağrısıdır.

Karşımıza çıkan ikinci öğretisi ruhu eğitmek ile ilgili bu fikre dayanmaktadır: 'öğrenmek hatırlamaktır.' Bu doğuştan gelen bilginin ilk teorilerindendir. Menon, (*Menon* 80e) bilmediğin bir şeyi nasıl bulabilirsin ve eğer bilmediğin şeyi bilseydin bu bilinmezi nasıl tanırdın diyerek bir paradoks sunduğu zaman Sokrates, eğitimsiz köle bir çocuğa bir matematik problemi sorar. Ona problemi çözmesi için gereken tüm araçları sağladıktan sonra çocuk problemi çözer. Bunun üzerine Sokrates bilginin başından beri çocuğun içinde olduğunu söyler. Gerçek başından beri ruhun içindedir. Bu demektir ki eğer şu an bilmediğiniz ya da henüz hatırlamadığınız bir şey varsa o şeyi bulmaya çalışmaktan korkmamalısınız. Bu Platon'un mistisizmini ortaya çıkarır: Platon ruhun, dünya dışı tecrübelerle elde ettiği doğuştan gelen gerçeklik bilgisi ile vücuda girene kadar materyal dünyanın dışında var olduğunu ve yok olmayacağını savunmaktadır. O zaman bilgi, ruhun geçmiş tecrübelerinin hatırlanmasıdır.

Eğer bu fikri Platon'un diyaloglarına uygularsak doğuştan gelen bilginin basitçe aritmetikle alakalı olmadığını, aynı zamanda ahlaki erdem bilgisini ve iyiliği içerdiğini görürüz. Belki de yukarıda bahsettiğim diyalog örneğinin birinci ve üçüncü adımlarında cesaretin tanımını Sokrates'in değil Lakhes ve Nikias'ın yaptığını fark etmişsinizdir. Dördüncü adımdaki tanım ise Lakhes ve Nikias'ın tanımlarının bir kombinasyonudur. Yani bu tanımlamayı Sokrates değil Lakhes ve Nikias yapmıştır, Sokrates sadece onların bilgilerinin ortaya çıkmasına yardım ettiğini iddia etmektedir. Öyleyse bu tanım nereden gelmiştir? Platon bu cevapların, felsefeye açık olanların ruhlarından geldiğini ve onların bilgece tartışmalarının doğuştan gelen fikri hatırlamalarını sağladığını savunmaktadır.

Platon'un asıl bilmek istediği gerçekleri 'Formlar' ve 'İdealar' (*eidon*). Basitçe, Formlar bilebileceğimiz her şeyin nesnel, ebediyen var olan şablonlarıdır. Ama bir ayrıntılar dünyasında yaşamaktayız ve her gün deneyimlediklerimiz Formların kusurlu bir karışımıdır. Platon bu fikri en iyi *Şölen* diyalogundaki gerçek güzelliği aramayı, aralıksız bir süreç olarak tarif ettiği 'Aşk Merdiveni' örneksemesiyle açıklamaktadır. İnsan, bedendeki güzelliği görmekten zihindeki güzelliği görmeye, buradan sanattaki, toplumdaki güzelliği görmeye yükselir. En sonunda salt güzelliğe varılır ve güzelin özü tanınır. "Günün birinde onu görürsen hiçe sayarsın artık altınları, süsleri püsleri, o şimdi aklını başından alan güzel çocukları, gençliği..." (*Şölen*, 211b-d) Bundan çıkardığım kanı, kusurlu hayaller bile bizi gerçeğe yaklaştırdığından, bilginin mevcut durumuna ulaşmayı arzulayabiliriz.

Bu gerçekleri eksiksiz bir şekilde hatırlayamayabiliriz. Fakat, hatırlama teorisi, cinsiyetleri ve sosyal konumları fark etmeksizin tüm insanların mantık kullanarak yalancı yenme gücünün, dolayısıyla erdemli olabilme kapasitelerinin olduğunu göstermektedir. Ancak, Platon'un etikleri, ticari ihtiyaçlar ve siyasal realizmin olduğu bir dünyada gelişemez. Eğitimin, var oluşun asıl gerçeklerini öğrenme arzusunun ötesine geçebilmesi için toplumun ütopyik ölçülerde tekrar inşa edilmesi gerekecektir.

## ***Devlet*'teki Bilge Öğretiler ve Yalanlar**

*Devlet*'i okurken Platon'un bahsettiği ütopyanın bir amacı olduğunu unutmamak önemlidir. Amaç, sadece az önce özetlediğim ahlaki eğitimi uygulayan bir kültür yaratmak değil aynı zamanda Otuz Tiran'a yol açan olayların ya da demokrasinin popülist zehirlenmesinin ortaya çıkamayacağı ahenkli bir çevre oluşturmaktır. Platon 'adalet'in gerçek formu üstüne bir toplum kurmakla ilgilenmiştir. Sunduğu fikirlerin çoğu fazlasıyla tartışmalı olsa da *Devlet*'in siyasal bir felsefe olarak sivrilmesi toplumun çerçevesinin ne kadar büyük bir çoğunluğunun kültürel anlatıların meşrulaştırılması ve sembolik sermaye üzerine kurulduğunu ortaya çıkarmaktadır. Platon'un devletinde şiir yasaktır çünkü eğlence düşünmeyi engellemektedir. Eğitim taraflılığı önlemek için hem erkeğe hem de kadına erişilebilir kılınmıştır. Kan bağları gizlidir ve çocuklar nepotizmi durdurmak için toplu bir şekilde yetiştirilmelidir. Materyal kazanç politik alandan ayrılmıştır.

Platon, ideal toplumunda toplumu üçe böler: Özel mülkiyet ve bölünmeye dayalı bir piyasa sistemine uyan 'üretici sınıf', ortak bir ruh ile yaşayan ve savaşan, Sparta ordusuna benzeyen bir askeri kanat olan 'asker sınıfı' ve benzer şekilde ortakça yaşayan ve materyal mülkiyetler tarafından yozlaşmamış, kılıç kullanma sanatında gelişmek yerine mantık konusunda gelişmiş filozof krallardan oluşan 'yönetici sınıfı'.

Buna göre Platon, en uygun 'yönetici'nin seçilmesinin, ahlaki erdem konusunda eğitilmiş insanların iyilik yapacağı bir dünyayı kabul ederek olacağı bir senaryo sunmaktadır.

Bu toplum, siyasal görev ile bireysel özgürlüğü değiş tokuş etmektedir. Yani, üreticiler dünyevi arzularını geleneksel bir şekilde yaşamakta özgürlerdir ama siyasal sistem ile ilgili söz hakları yoktur. Daha yüksek sınıflar ise akıllarında toplumsal güç ve uyum dışında bir şey bulunmaksızın yasa koyup uygulamaktadır. Yöneticilerin eğitimi onları sıradan insan özelliklerinden yoksun kılmaktadır. Onlar dünyevi arzular edinmek yerine, erdemin asıl Formunu bulmaya teşvik edilmişlerdir. Böylece tüm sınıflar arasında en mutlu ve en dengelisi onlardır. Herhangi bir statü endişesini hafifletmek için, tanrıların her insana ya altın (yönetici) ya gümüş (asker) ya da bakır (üretici) rütbesi sunduğunu ifade eden bir 'Asil Yalan' ortaya atılacaktır. Böylece insanların sosyal statülerini gerekçelendirecek bir kader miti uydurulacaktır. Fakat, sistematik bir devlet yalanı bağlamında bir vatandaşın doğruluk arzusunun yerine getirilmesi gerektiğinde bu teori eleştirilecektir.

Platon kendi ütopyasındaki sınıflar arasından yalnızca yönetici sınıfıyla ilgileniyormuş gibi gözükmektedir. Askerlerin savaşta ya da üreticilerin zanaatlarında ahengi sağlayıp sağlayamadığı konusu üzerine zaman harcamamıştır. Basitçe, mükemmel bir teknokrasi sağlayarak ortaya çıkan erdemli bir aşağı sızma etkisinin olduğu varsayılmıştır. Eğer en iyi insanlara en iyi şekilde yöneticilik öğretilirse en iyi sonuçlar alınacaktır. Ya da Platon'un dediği gibi "kutsal zekânın ilkelerine boyun eğmek herkesin

lehinedir” (590d). Bu aşağı sızmanın en sonunda Yunanistan’ın her yerine yayılacağı ve bir şehir devletinin ahenkli bir şekilde işleyen parçalarında görülen adil düzeni kabul eden pan-Helenik bir milletler cemiyeti oluşacağı öngörülmüştür.

Kuşkusuz böylesine çağrışımçı bir edebiyat eseri için bu, oldukça düz bir sonuçtur. Devlet aynı zamanda ruhun üç parçadan oluştuğuna dair bir alegori de olabilir. Bu parçalar istek (üreticiler), irade (askerler) ve mantıktır (yöneticiler). Platon aynı zamanda iyi bir kişinin bu üç parçadan hangisini seçeceğini de soruyor olabilir. Materyalist mi, savaşçı mı yoksa mantıklı katılımcı mı?

*Devlet*’in son yarısının Platon’un en ünlü hikâyelerinden Mağara Alegorisi ve Formlar Teorisini içermesi şaşırtıcı değildir. Örneğin Mağara Alegorisi’nde mahkumların önündeki duvarda dans eden gölgeler Kallikles’in iyiliği cahilce yanlış anlaması gibidir. Fakat, Platon’un bu alegoriye bakış açısı şudur: Gölgeler insanın dünya görüşünün bir parçası olsa da yine de bir illüzyondur. Sokrates’in ölümünü anlattığı *Phaidon*’da Platon, öğrencilerine ‘gerçek filozofların yarı ölü’ olduğunu söylemektedir (*Phaidon*, 64b).<sup>3</sup> Gölgelerin yanıltıcı doğalarının farkında olmanın toplumdan dışlanma ile sonuçlanacağı fikri alegoride de görülmektedir. Platon’a göre, bir filozofun gerçeği teşvik etme arzusu zulümden korku ve akranları tarafından kışkırtıcı iftiralara uğramak da dahil olmak üzere bir sosyal izolasyon formu yaratmaktadır (buna bir örnek olarak Aristofanes’in *Bulutlar* eserine bakınız). Bu gerilim, Mağara hikâyesinde geride kalan mahkumların sanrılarını yok etmek için geri dönmek zorunda kalan ana karakterde görülmektedir. “Her ruhta bir öğrenme gücü” (*Devlet*, 518c)<sup>4</sup> olduğundan, bağlılık değişimin baş koşuludur.

## Miras

*Devlet*’ten hemen sonra yazdığı *Timaios* adlı eserinde Platon, siyasetin amacının sosyal dayanışma olduğu fikrini benimsemektedir. Burada, doğanın kendisi Platon’un ütopyası

---

<sup>3</sup> Yazarın “... true philosophers are half dead” olarak bahsettiği *Phaidon* diyalogunun 64b bölümünün daha anlaşılabilir olması adına Yunanca’dan bir çevirinin burada verilmesinin elzem olduğunu düşünüyorum. Zira aşağıda verilen 64A-C bölümü yazarın deyimiyle filozofların “yarı ölü” olduklarını değil, ölümü hayatlarının ağırlıklı bir meselesi olarak düşündüklerini gösterir. —yhn. Sokrates; “Şimdi siz yargıçlara, hayatını felsefeye adanmış bir adamın ölmek üzereyken neden doğal olarak korkusuz olduğunu ve neden öldükten sonra öte dünyada en büyük nimetlere kavuşmayı umduğu konusunda ne düşündüğümü açıklamak istiyorum. (...) Diğer insanlar farkında olmayabilir, ama doğru şekilde felsefe yapan biri ölmekten, hatta ölmüş olmaktan başka bir şeyle ilgilenmez. Bu doğruysa, bir ömür bundan başkasını amaçlamamış olan insanların, öteden beri istedikleri ve uğruna çaba gösterdikleri şey başlarına geldiğinde üzülmeleri kuşkusuz tuhaf olur.” Simmias güldü, “Zeus aşkına, hiç güleceğim yokken güldürdün beni Sokrates,” dedi. “Sanırım insanlar bunu duysalardı, filozoflar hakkında söylediğin şeylerin gayet yerinde olduğunu düşünürlerdi; üstelik filozofların görmeye can attığını kesinkes kabul eder ve bunu da hak ettiklerini gayet iyi biliyoruz derlerdi, bizim oralı insanlar da bu düşüncelere büsbütün katılacaktır.” Sokrates; “Gayet iyi bildiklerini saymazsak doğru da söylemiş olurlardı, Simmias. Çünkü ne gerçek filozofların ölümü niçin istediklerini bilir onlar ne bunu niçin hak ettiklerini ne de bunun nasıl bir ölüm olduğunu...” Alıntı için yararlanılan kaynak için bkz: Platon. (2012). *Phaidon*, Çev. Nazile Kalaycı. İstanbul: Kalcı Yayıncılık.

<sup>4</sup> Alıntı için yararlanılan kaynak için bkz: Platon. (2010). *Devlet*, Çev. Sabahattin Eyüboğlu ve M. Ali Cimcoz. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.



için bir alegori sunmaktadır. Bu kitapta —Lucretius ya da Yaratılış Kitabı'nın başlangıcından farklı değildir— Platon evrenin kaostan doğal harmoniye dönüşmesini özetlemektedir. Bu, Plotinos, Porfirios ve klasik filozofların sonuncularından Proklus'un Yeni Platoncu yazılarının temelini oluşturmaktadır. Yeni Platonculuk İyinin Form'u başta olmak üzere ilahi Formlar ile birleşmek için materyal dünyadan kaçışı desteklemek üzere Platon'un metafiziğinin uygulanmasıdır. Bu noktada Yeni Platoncu mistisizm çeşitli inanç durumlarıyla özdeşleştirilir. Örneğin, Hristiyanlığın ilk savunucularından Justin Martyr için durum böyledir. Aynı şekilde Romalılar için, Platon olmadan Cicero ve Seneca'nın diyalogları da olmazdı. Hatta, ancak 13. yüzyılda Aristoteles'in antik filozof olarak Platon'un üzerinde üstünlük sağladığını görmeye başlıyoruz. Platon'un kendi Rönesans'ı Marsilio Ficino'nun Platon çevirilerinde görülmektedir. Buradan sonra, Platon'un etkisi kendini büyük siyasal eserlerde göstermiştir. Örneğin, *Devlet*'ten etkilenerek yazılan Thomas Moore'un *Ütopya*'sı ya da Thomas Hobbes'un *Leviathan*'ı, John Stuart Mill'in Platon'un *Protagoras* eserinden esinlenerek yazdığı *Faydacılık* gibi. Platon'un doğuştan gelen bilgi kuramı 'köle çocuk anlatısından' büyük zevk alan Leibniz gibi düşünürleri fazlasıyla etkilemiştir. Çünkü bu anlatı Leibniz'in matematiğin doğum öncesi gerçekleri sunduğuna dair inancını doğrulamaktadır. Gottfried Leibniz'in Bertrand Russel'dan daha büyük bir hayranı yoktur. Bertrand Russel'ın mantık kuramı ise Sokrates'in bilginin tanımıyla ilgili tartışmasında bahsedilen ayrılıklar olmadan mümkün olmazdı.

Platon seksenli yaşlarında ya rivayet edildiği üzere yatağında, Trakyalı bir kız flüt ile serenat yaparken ya da basitçe bir öğrencisinin düğün ziyafetine katıldıktan sonra herkesle temasını keserek ölmüştür. Bunlardan ikincisini tercih ederim çünkü akıl hocası Sokrates'i yansıtarak, Platon'un ölümünde, felsefeyle uğraşmak ister bir zulüm ister bir şölen olsun her zaman en sonunda öğrencinin karşılığının arkadaşlıkla ödeneceğinin kanıtını görmekteyiz. Eğitime değer vermek bilgiye değer vermektir ve bu yüzden başka hiç kimse felsefe alanında bu aldatıcı oyun yazarı kadar arkadaş edinmemiştir.

Kayda Değer Akademik Metinler mottosuyla, 10 Ağustos 2015 tarihinde yayın hayatına başlayan [sosyalbilimler.org](http://sosyalbilimler.org), sosyal bilimler meselelerine yoğunlaşan, gönüllülük odaklı, açık erişim, akademik bir web sitesidir. Hakkında detaylı bilgi almak için [sosyalbilimler.org/hakkinda](http://sosyalbilimler.org/hakkinda) sayfasını, ekibimizde gönüllü olarak görev almak için [sosyalbilimler.org/basvuru](http://sosyalbilimler.org/basvuru) sayfasını ziyaret edebilirsiniz.

Facebook, Twitter, Instagram ve YouTube'da @sosbilorg kullanıcı adıyla *Sosyal Bilimler*'i takip edebilirsiniz.

[sosyalbilimler.org/abonelik](http://sosyalbilimler.org/abonelik) sayfasından e-bülten abonesi olarak, her pazar günü, o hafta içinde [sosyalbilimler.org](http://sosyalbilimler.org)'da yayımlanan çalışmaların tamamını size gönderilecek bir e-posta ile alabilirsiniz.

[sosyalbilimler.org](http://sosyalbilimler.org)'da yayımlanan metin, video ve podcastlerin paylaşıldığı Telegram grubuna [t.me/sosbilorg](https://t.me/sosbilorg) adresinden katılabilirsiniz.